

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar ir-ristrutturar u l-evoluzzjoni tal-industrija tal-apparat domestiku (apparat elettroniku fl-Ewropa) u l-impatt tagħha fuq l-impjiegi, il-bidla fil-klima u l-konsumaturi

(2009/C 100/12)

Nhar is-17 ta' Jannar 2008, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew iddeċieda, b'konformità mal-Artikolu 29(2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu, li jfassal opinjoni fuq inizjattiva tiegħu stess dwar

Ir-ristrutturar u l-evoluzzjoni tal-industrija tal-apparat domestiku (apparat elettroniku fl-Ewropa) u l-impatt tagħha fuq l-impjiegi, il-bidla fil-klima u l-konsumaturi.

Il-Kummissjoni Konsultattiva dwar il-Bidliet Industrijali, inkarigata sabiex tipprepara l-hidma tal-Kumitat dwar is-sugġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar l-10 ta' Settembru 2008. Ir-rapporteur kienet is-Sinjura Darmanin u l-korapporteur kien is-Sur GIBELLIERI.

Matul l-448 sessjoni plenarja tiegħu li nżammet fit-22 u t-23 ta' Ottubru 2008 (seduta tat-22 ta' Ottubru 2008), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'86 vot favur, l-ebda vot kontra u 2 astensjonijiet.

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1 Il-KESE jemmen li s-sahha tal-industrija Ewropea tal-apparat domestiku ⁽¹⁾ tinsab fil-kapaċità tagħha li tipproduċi prodotti ta' kwalità għolja u sostenibbli; din is-sahha għandha tiġi appoggjata u msahha permezz ta' politika Ewropea adegwata bbażata fuq l-impenn u t-titjib kontinwu fl-innovazzjoni teknoloġika u fuq attività kontinwa ta' tahrig sabiex tiżdied il-kompetenza tal-impjegati. Politika bħal din għandha tippromwovi l-iżvilupp ta' apparat domestiku li huwa effiċjenti fl-enerġija, b'kapaċità mtejba ta' riċiklaġġ. L-impatt globali ambjentali, ibbażat fuq l-analiżi taċ-ċiklu tal-hajja, għandu jitnaqqas kemm jista' jkun.

1.2 Il-KESE jemmen bis-shih li l-leġislazzjoni tal-Unjoni Ewropea tista' tinfluwenza direttament il-kompetittività tas-settur, l-iktar permezz tal-proposta għall-estensjoni tad-Direttiva dwar id-Disinn Ekoloġiku u l-proposta għar-reviżjoni tar-Regolament dwar l-Ittikettar Ekoloġiku, u dan iwassal għal żieda fl-effiċjenza tal-enerġija u fit-tnaqqis tal-emissjonijiet tas-CO₂. B'hekk jitnaqqsu t-theddida u t-tendenza ta' rilokazzjoni tal-industrija barra mill-Ewropa, it-telf ta' impjiegi u r-riskju li jitražżan l-interess tal-konsumaturi.

1.3 Is-sorveljanza tas-suq hija tal-ikbar importanza sabiex titħares l-industrija Ewropea, il-haddiema f'din l-industrija, l-interess tal-konsumaturi u l-ambjent, u għandha tiġi implimentata permezz tal-użu tal-miżuri li ġejjin:

— it-trasferiment ta' iktar riżorsi mill-Istati Membri u mill-UE ⁽²⁾ għall-verifika iktar stretta tal-konformità tal-prodott

⁽¹⁾ It-terminu "apparat domestiku" jirreferi għal friġġijiet, magni tal-hasil, magni għall-hasil tal-platti, bojlers, hitters u t-tagħmir elettroniku kollu użat fid-dar.

⁽²⁾ Il-Qafas Leġislativ Ġdid, imsejjah ukoll "il-Pakkett Ayril", huwa l-ahhar pakkett tar-Regolamentazzjoni Aħjar li jitratta s-sorveljanza tas-suq, l-ittikettar tal-prodotti u l-omologazzjoni. Dan ġie adottat mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fit-23 ta' Ġunju 2008. http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/internal_market_package/index_en.htm

mal-istandards u l-leġislazzjoni dwar is-suq uniku Ewropew, b'mod partikulari fuq prodotti importati;

— it-tneħhija tal-kompetizzjoni ingusta u d-dumping. Il-miżuri anti-dumping għandhom jiġu studjati bir-reqqa sabiex ma jkunux ta' ħsara għall-produttività tal-industrija Ewropea u ma jhegġux ir-rilokazzjoni tal-industrija barra mill-Ewropa jew iż-żieda fl-importazzjonijiet; għandhom jiġu applikati mhux biss għall-apparat shih iżda wkoll għall-komponenti;

— ir-reviżjoni tas-sistema tal-ittikettar sabiex tikkunsidra l-progressi tal-innovazzjoni teknoloġika bla ma tagħti perċezzjonijiet qarrieqa tal-bidliet fil-valur;

— kontroll iktar strett sabiex jitnaqqsu l-fenomeni tal-iffalsifikar u ċ-ċirkolazzjoni ta' prodotti daqslikiem kienu ġenwini;

— kontrolli sabiex it-tikketti, partikularment dawk ta' prodotti importati, jirriflettu tassew dak li jiddeskrivu u ma jkunux qarrieqa.

1.4 Il-KESE jemmen li hemm bżonn li tiġi aġġustata s-sistema tal-ittikettar. It-tikketta għandha tkun dejjem aġġornata meta apparat li jkun iktar effiċjenti b'mod teknoloġiku jgħolli l-istandard. Is-sistema għandha tkun waħda dinamika li biha prodotti godda fis-suq bi speċifikazzjonijiet aħjar jaqgħu taht tikketta ġdida u mhux ibaxxu l-livell ta' apparat li jkun diġà ngħata grad. Din ir-reviżjoni għandha tkun marbuta mal-innovazzjoni teknoloġika iżda għandha ssehħ bi skadenza ta' 5 snin, kif iddikjarat fil-Pjan ta' Azzjoni għall-Effiċjenza tal-Enerġija. Huwa kruċjali li l-partijiet interessati jkunu kollha involuti f'dan il-proċess ta' revizjoni. Barra minn hekk, il-Kummissjoni għandha tippromwovi t-tishih tal-leġislazzjoni u tbidel it-tikketta f'għodda aktar konvinċenti għall-manifatturi, importaturi u bejjiegha bl-immnut.

1.4.1 Ikun ta' benefiċċju ghas-sostenibilità tal-UE li tinfluenza wkoll pajjiżi oħrajn sabiex jadottaw l-istandards għoljin li l-UE nnifisha qiegħda tadotta fis-suq intern, peress li dan jirriżulta f' iffrankar potenzjali fl-enerġija globali.

1.5 L-industrija Ewropea tal-apparati domestiċi tista' tinghata spinta 'l quddiem enormi bl-introduzzjoni ta' skemi ta' incentivi fl-Istati Membri sabiex tithegġeg is-sostituzzjoni ta' apparat ma' wiehed iktar modern u effiċjenti fl-enerġija, li l-industrija diġà qiegħda tipproduċi iżda li għadu mhuwiex popolari biżżejjed fis-suq. Din is-sistema għandha tkun mahsuba b'mod li tiffavorixxi lin-nies li huma inqas sinjuri permezz ta' strumenti finanzjarji xierqa u li ma jkunux diskriminatorji. Għandna nitgħallmu minn stejjer ta' suċċess kemm fl-Ewropa kif ukoll barra mill-Ewropa.

1.6 Huwa raġonevoli wkoll li terġa' tissahhah l-assistenza lill-konsumaturi f'termini ta' manutenzjoni u spare parts tal-apparat domestiku; b'dan il-mod jiġu assigurati t-titjib u l-aġġornament kontinwi tal-kompetenzi tal-impjegati sabiex jiġi pprovdut servizz effiċjenti u affidabbli. Dan jista' jkun li jirriżulta fiż-żieda u/jew fiż-żamma stabbli tar-rata tal-impjieg.

1.7 Il-KESE jemmen li l-politika tal-UE għandha tiffacilita t-tranzizzjoni tal-industrija għal prodotti iktar innovattivi u servizzi relatati, li huma strategikament rilevanti minhabba l-impatt tagħhom fuq l-emissjonijiet tas-CO₂ u l-konsum tal-enerġija, bhall-panewijiet solari, unitajiet fotovoltajċi, pompi tas-shana, celloli tal-idroġenu, impjanti tal-mikrogenerazzjoni u impjanti bi prestazzjoni għolja għall-arja kkundizzjonata. Dan jista' jwassal għall-holqien ta' impjiegi u għażla ikbar għall-konsumatur.

1.8 Il-KESE jerga' jafferma li s-suċċess fil-ksib tar-rakkoman-dazzjonijiet li qed isiru sabiex l-industrija tal-apparat domestiku fl-Ewropa tiġi ristrutturata b'mod effettiv, halli tiġi aktar sostenibbli, jista' jinkiseb u jitkattar biss meta jkun hemm djalogo settorjali sfuq u effettiv fil-livell Ewropew.

2. Sfond

2.1 Il-migrazzjoni tal-industrija tal-apparat domestiku mhux biss lejn il-pajjiżi tal-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant, iżda anke lejn ir-Russja, it-Turkija u ċ-Ċina hija l-iktar problema inkwetanti tas-settur f'dan iż-żmien. Għalhekk, ir-rilokazzjoni qiegħda ssir mhux biss fl-Istati Membri tal-UE, imma segmenti shah ta' apparat domestiku qegħdin jiġu kwazi kompletament rilokati mill-Ewropa għaċ-Ċina.

2.2 Il-kumpaniji issa qegħdin jiskopru lir-Russja, fejn qegħdin jinholqu impjanti godda tal-magni tal-hasil u tal-frigġijiet u qegħdin jinxtraw kumpaniji eżistenti fis-settur tal-apparat

domestiku elettroniku. Bejn hmistax u ghoxrin impjant tal-apparat domestiku elettroniku attwalment qegħdin jinbnew fuq territorju Russu. Madankollu għandha tinghata attenzjoni għall-fatt li fil-futur, dawn l-impjanti mhux ser ikunu biss ta' servizz ghas-suq nazżjonali tagħhom iżda ser jesportaw ukoll il-produzzjoni tagħhom lejn l-Ewropa, jekk ma nindirizzawx il-kwistjonijiet prinċipali tas-suq Ewropew.

2.2.1 Hemm potenzjal ukoll għall-esportazzjoni ta' prodotti Ewropej f'reġjuni bhall-Ażja, l-Afrika ta' Fuq u l-Lvant Nofsani, fejn diġà hemm tendenza dejjem tikber ta' esportazzjoni tal-apparat domestiku lejn l-UE. Il-manifatturi Ewropej jistgħu japproffittaw mill-kundizzjonijiet attwali, bħaż-żieda fil-klassi medja f'dawn ir-reġjuni, reputazzjoni tajba tal-prodott Ewropew, eċċ. sabiex ikomplu jidhlu f'dawn is-swieq potenzjali.

2.3 L-importazzjoni dejjem tiżdied ta' prodotti rhas u dubjużi qed twassal biex il-kriżi fl-industrija Ewropea tal-apparat domestiku tmur għall-agħar. Kwalità dgħajfa żżid mas-sistemi differenti tat-taxxa, mal-vantaġġi relatati mal-ispejjeż tal-haddiema u mal-ispejjeż pjuttost baxxi tat-trasport sabiex jiġu attakkati l-manifatturi stabbiliti fl-Ewropa.

2.4 Hija haġa ovvja li l-Ewropa ma tistax tikkompeti mal-pagi mhallsin eż. fiċ-Ċina. Friġġ jew friżer magħmula fiċ-Ċina ma tistax tkun orhos, u l-istess japplika għal komponenti sempliċi bħal muturi jew kompressuri. Ma jistgħux jinkisbu vantaġġi kompetittivi jekk il-prodotti Ewropej jinbieghu biss skont il-prezz u mhux għal vantaġġ kwalitattiv. Is-sahha tas-settur tal-apparat domestiku fl-Ewropa tinsab fil-kapaċità tiegħu li jipproduċi prodotti ta' kwalità għolja. Vantaġġi kompetittivi oħrajn jirrigwardaw id-disinn, il-garanziji tal-prodott, is-servizz, il-kompatibilità tal-ispare parts u t-tiswiġa. Din is-sahha tista' tissahhah u tiżdied permezz ta' politika Ewropea artikulata.

2.5 Il-fabbriki Ewropej jipproduċu friġġijiet u friżers li jaqgħu fil-kategoriji ta' enerġija A++, A+, A u B. Il-maġġoranza tal-prodotti magħmulin bħalissa jaqgħu fil-kategoriji A+ u A. Il-prodotti A++ jirrappreżentaw inqas minn 4 %.

2.6 L-interess tal-konsumaturi fil-frigġijiet li huma effiċjenti fl-enerġija għadu baxx. Skont is-CECED (*Kumitat Ewropew tal-Manifattura ta' Apparat Domestiku*), fid-djar Ewropej għad hemm bejn wiehed u iehor 188 miljun friġġ u friżer li għandhom iktar minn għaxar snin. L-apparat antik (mill-1990) jikkonsma madwar 600 kWh/sena, l-apparat A+ madwar 255 kWh/sena u l-apparat A++ madwar 182 kWh/sena. Bil-prezzijiet u l-kundizzjonijiet attwali⁽¹⁾, apparat A++ irid jintuża għal madwar tnax-il sena sabiex ikun akkwist tajjeb għall-konsumaturi.

⁽¹⁾ Inkluzi l-prezz tal-enerġija u l-ispejjeż tal-karburanti.

2.7 Barra mill-apparat iktar antik, il-manifatturi Ewropej huma iktar imhassbin dwar importazzjonijiet li huma potenzjalment perikolużi, ineffiċjenti fl-enerġija u mhux affidabbli. Dan it-tfassil b'mod partikulari japplika għal importazzjonijiet ta' oġġetti frott ta' kummerċ istantanju (spot imports), li jinbiegħu malajr fis-swieq Komunitarji.

2.7.1 Konsegwenza ta' dan, il-htigijiet tal-enerġija għad-djar jirrapprezentaw 25 % mid-domanda totali għall-enerġija fl-UE, bl-elettriku għall-apparat domestiku juri żieda sostanzjali f'dawn l-aħħar snin minhabba l-introduzzjoni ta' applikazzjonijiet u prodotti godda.

2.8 L-użu ta' materjal ta' kwalità aħjar għall-komponenti manjetiċi, flimkien mal-ottimizzazzjoni tad-disinn skont il-karatteristiċi tal-materjal il-gdid jistgħu jżidu l-effiċjenza (sa 15 %) tal-muturi elettrici fl-apparat domestiku u jikkontribwixxu b'mod sinjifikanti fl-iffrankar tal-enerġija elettrika tal-konsum domestiku.

2.9 Żvilupp iehor li ser jiġi appoġġjat mill-KE huwa dak tal-iżvilupp ta' apparat domestiku adegwat għall-manutenzjoni u għar-riċiklaġġ. Għandu jiġi enfasizzat il-fatt li l-manifatturi Ewropej għamlu sforz kbir f'dan ir-rigward u naqqsu drastikament il-konsum tal-enerġija u tal-ilma ta' apparat kbir. Minkejja dan, varjetà dejjem tikber ta' materja prima minn dakinhar 'il hawn saret kritika f'termini mhux biss tal-ambjent iżda anke tal-ispejjeż. Dan japplika għall-azzar, il-plastik, in-nikil, il-kromju, ir-ram, eċċ. Il-prezzijiet ta' din il-materja prima, bħal dawk tal-prodotti sekondarji taż-żejt, qegħdin joghlew. Dawk li jistgħu jnaqqsu l-kontenut materjali fi prodott jiksibu vantaġġ kompetittiv kbir. Il-possibilitajiet offruti lill-industrija tal-apparat domestiku min-nanoteknoloġija u mill-metodoloġiji tal-Analizi taċ-Ċiklu tal-Ħajja (Life Cycle Analysis) sabiex titjeb u tiġi evalwata l-għażla korretta tal-materjal mhumiex qegħdin jiġu esplorati biżżejjed sabiex jinkiseb dan il-vantaġġ.

2.9.1 Thassib li jeżisti bħalissa huwa l-fatt li mhux il-materjal kollu għar-riċiklaġġ, skont ir-Regolamenti attwali WEEE, qed jiġu rritornat b'mod effettiv lill-manifatturi, u għalhekk il-manifatturi jkollhom iħallsu tar-riċiklaġġ mingħajr ma jkunu fil-fatt qed jircievu l-oġġetti.

2.10 Il-promozzjoni ta' riċerka bħal din, l-imbutturata tal-minjaturizzazzjoni ta' komponenti bħal muturi, radjaturi, kumpressuri, eċċ. għandhom ikunu l-għan ta' politika ta' riċerka ffinanzjata mill-Kummissjoni. Minn din il-perspettiva, l-iżvilupp ta' apparat domestiku bl-użu minimu ta' materjal ifisser l-iżvilupp ta' apparat aktar adattat għar-riċiklaġġ. Id-Direttiva Qafas tal-UE ta' Mejju 2005 dwar id-disinn ekoloġiku u r-rekwiżit tagħha dwar id-disinn ekoloġiku ta' apparat li jaħdem bl-enerġija

hija punt ta' tluq importanti hawnhekk. Il-Kummissjoni Ewropea m'għandhiex bżonn tivvinta l-istrumenti tal-politika tagħha, imma pjuttost għandha ssahħah dawk li jeżistu diġà. Dan japplika wkoll għat-tikketti eżistenti tal-enerġija u l-konsum. F'kuntest ta' kriżi tal-enerġija li qiegħda tigrava u t-tnaqqis ta' materja prima, il-Kummissjoni għandha tikkomplementa din it-tikketta b'regolament obbligatorju għat-tqegħid ta' prodotti fis-suq. Dawk li jimmanifatturaw prodotti ta' kwalità ta' livell għoli biss għandhom ikunu awtorizzati jbigħu apparat domestiku fis-suq intern Ewropew fil-futur: din għandha tkun ir-raġuni fundamentali ta' leġiżlazzjoni li tesigi li l-kumpaniji jimmanifatturaw apparat domestiku ta' kwalità għolja u li jservi.

2.11 Huwa sensibbli wkoll li, permezz ta' Direttiva, il-manifatturi u l-bejjieġha bl-immnut, ikunu obbligati jipproduċu u jbigħu apparati domestiċi li jistgħu jissewew, iżommu spare parts lesti għal tiswijiet u joffru servizz lill-klijent. Il-konsumaturi Ewropej jistennew servizz bħal dan u, meta jipprovdh, il-manifatturi u l-bejjieġha bl-immnut Ewropej jistgħu jiddistingwixxu rwieghom mill-manifatturi ta' prezzijiet baxxi li l-prodotti tagħhom ma jistgħux jissewew iżda minflok iridu jintremew u jinbidlu b'ohrajn godda. Dan ma jistax ikun konformi ma' strateġija ta' żvilupp sostenibbli.

2.11.1 F'dan ir-rigward, il-KESE huwa herqan li jkun hemm aktar diskussjonijiet dwar l-implimentazzjoni tal-"Pjan ta' Azzjoni (1)" tal-Kummissjoni dwar il-konsum u l-produzzjoni sostenibbli u l-industrija.

2.12 Is-settur tal-apparat domestiku fl-Ewropa għadu jhaddem madwar 200 000 haddiem. Ilu sejjer lura għal hafna snin. Fl-Ewropa tal-Punent spiccaw madwar 57 000 impjeg matul dawn l-aħħar għoxrin sena. L-industrija tal-apparat domestiku sfaxxat fl-Ewropa Ċentrali u dik tal-Lvant wara t-tmiem tas-sistema politika l-antika u madwar 20 000 impjeg gdid biss inholqu minn dakinhar 'il hawn.

2.13 Is-setturi tal-apparat domestiku li ntluqtu l-aġar mirrilokazzjonijiet lejn pajjiżi barra mill-Ewropa (ir-Russja, iċ-Ċina, it-Turkija) huma s-setturi tal-air conditioners u tal-apparat zghir. Il-fabbriki Ewropej tal-frigġijiet/frizers għadhom iħaddmu madwar 23 000 impjegat.

2.14 Ir-ristrutturar fis-settur Ewropew tal-apparat domestiku ser ikompli fis-snin li gejjin. L-ambitu tiegħu mhux ser jiddependi biss fuq żviluppi tas-suq u dawk teknoloġiċi, iżda wkoll fuq deċiżjonijiet politiċi u miżuri leġiżlattivi.

3. Kummenti speċifiċi

3.1 *Il-politika Ewropea għandha ssib soluzzjoni għal erba' problemi:*

(1) COM(2008) 397 finali (16.07.2008).

3.1.1 Kif ikun żgurat li l-industrija ma tintilifx għal vantaġġ tal-pajjiżi barra mill-Unjoni Ewropea? It-tendenza hija ċara: l-industrija qed tbidel il-post ġeografiku, għalhekk għandna niġġieldu kontra t-treddida prevista u reali li din l-industrija nitilfuha għal pajjiżi li mhumiex fl-UE.

3.1.2 X'forma għandha tiegħu l-bidla strutturali fl-Ewropa sabiex ikun żgurat li l-pajjiżi tal-Ewropa tal-Punent ma jtilifux il-produzzjoni xjentifika u teknika tagħhom, il-kompetenza u l-impjiegi li jaqgħu taħta filwaqt li jippermettu lill-pajjiżi tal-Ewropa Ċentrali u dawk tal-Lvant sabiex jistabbilizzaw fil-futur l-industrija tagħhom li għadha qiegħda tiżviluppa tal-apparat domestiku?

3.1.3 Kif tista' tinstab tweġiba ekonomikament sensibbli għall-attakk qawwi ta' importazzjonijiet mill-Ażja li l-valur u l-kwalità huma aktar baxxi mill-ekwivalenti tagħhom Ewropej u li mhumiex konformi mal-istandards tas-suq intern?

3.1.4 Kif se miżguraw li l-Kisbiet fit-tixrid ta' apparat sostenibbli jhallu l-frott fis-suq intern waqt li tiżied id-domanda għal prodotti bħal dawn u li jibqa' jsir investiment fir-riċerka u fl-iżvilupp ta' apparat li għandu impatt inqas fuq il-bidla fil-klima u fuq is-sostenibilità?

3.2 *Argumenti favur l-industrija*

3.2.1 Dan is-settur huwa settur industrijali avanzat f'termini tal-kisbiet fir-riċerka u fl-iżvilupp tal-effiċjenza tal-enerġija. Il-ftehimiet volontarji kienu effettivi u ġew onorati mill-industrija.

3.2.2 Sfortunatament, il-fattur skoragganti huwa li l-industrija tehtieg li l-politika Ewropea tkun iktar stretta sabiex b'hekk tiżgura li l-isforzi li jkunu saru fl-industrija fil-fatt ihallu l-frott. Is-sena l-oħra l-industrija ddecidiet li ma ggeddidx il-ftehimiet volontarji li fil-passat kellhom suċċess kbir.

3.2.3 Is-sorveljanza tas-suq f'dan il-perijodu hija ta' importanza konsiderevoli. Għandu jkun hemm kontrolli iktar stretti sabiex ikun żgurat li l-prodotti kollha li jitqiegħdu fis-suq jirriflettaw tas-sensu il-livell u l-kwalità speċifika b'mod partikolari f'termini tal-effetti fuq il-bidla fil-klima.

3.2.4 Hemm bżonn ta' iktar appoġġ mill-Istati Membri sabiex ikun żgurat li prodotti ta' effiċjenza straordinarja li jitqiegħdu fis-suq fil-fatt jibdeu jinxtraw mill-konsumaturi. L-A++ għadu jidher bħala prodott li huwa għali wisq u li r-redditu fuq l-investiment mhux vijabbli, u dan ihallina b'suq li primarjament

għadu jagħzel apparat A+. L-incentivi jistgħu jvarjaw u diġà hemm xi każijiet fl-Istati Membri u barra mill-Ewropa li jistgħu jiġu identifikati bħala Prattiki tajbin. (1)

3.2.5 L-appoġġ mill-Istati Membri u l-kompetizzjoni ġusta għandhom isegwu l-heffa tal-innovazzjoni teknoloġika f'dan is-settur fil-livell tal-Istati Membri u anke fil-livell tal-Unjoni Ewropea.

3.2.6 Holqa importanti fil-katina tal-provvista huwa l-bejjiegh bl-imnut. Il-bejjiegh bl-imnut Ewropew irid ikun aktar konxju tad-diversi implikazzjonijiet tal-importazzjoni tal-prodotti li qegħdin jiġu importati u mibjugħin fis-suq intern. Barra minn hekk, l-ambitu u l-isforzi tal-industrija jkunu għalxejn jekk is-settur tal-bejgħ bl-imnut ikompli jimporta u jbiegħ prodotti li huma ta' kwalità baxxa, perikolużi u mhux sostenibbli. F'dan ir-rigward, il-KESE jemmen li għad hemm hafna opportunitajiet fl-educazzjoni tas-settur tal-bejgħ bl-imnut lejn is-sensibilizzazzjoni tal-kwistjonijiet relatati mal-industrija tal-apparat domestiku fis-suq intern u l-kwistjonijiet sostenibbli ta' apparat bħal dan.

3.3 *L-aspett soċjali*

3.3.1 Ir-realtà hi li meta l-industrija tirriloka jintilfu l-impjiegi. Għalhekk, dan ihalli numru ta' persuni b'kompetenzi li ma jintużawx sakemm il-haddiem ma jirrilokax hu wkoll. Ir-ristrutturar tal-industrija huwa tal-ikbar importanza sabiex l-impjiegi ma jintilfux u sabiex din l-industrija tibqa' waħda attraenti għall-aħjar haddiema.

3.3.2 Settur li għandu jingħata kunsiderazzjoni xierqa huwa dak tas-servizzi b'attenzjoni partikolari lis-settur tat-tiswija tal-apparat. Is-settur tat-tiswija jehtieg jithalla jikber billi jkun żgurat li l-apparat ta' kwalità għolja tassew ikun jista' jissewwa u li jkun hemm disponibbli l-ispare parts li jagħmlu t-tiswija possibbli.

3.3.3 Fl-istess hin, politika kongunta bejn l-Ewropa u l-Istati Membri għandha tippromovi t-tranzizzjoni tas-settur għall-produzzjoni ta' prodotti innovattivi li johlqu oppurtunitajiet godda għall-impjiegi. Dan il-proċess għandu jiġi appoġġjat minn djalogu soċjali strutturat tajjeb bejn l-imsieħba soċjali fuq livell Ewropew, nazzjonali u tal-kumpaniji. Għandhom jiġu ggarantiti kondizzjonijiet professjonali ta' kwalità Ewropea anke fis-siti ta' produzzjoni godda li jinsabu fl-Istati Membri l-godda tal-UE.

(1) **L-Italja** - 20 % mill-ispejjeż tal-frigġijiet/frizers A+ u A++, b'limitu ta' EUR 200, jitnehew mit-taxxa fuq id-dhul.

Spanja - L-iskema ta' radd lura (rebate) - Fl-2008, il-klijenti li jixtru prodotti effiċjenti fl-enerġija ser ikunu eliġibbli għal sussidji ta' EUR 50-125 skont it-tip ta' apparat li jinxtraw.

Il-Brażil - Ir-Repubblika Federali tal-Brażil ipplanat li tnedi programm sabiex tissussidja xiri ta' 10 miljun frigġ għal ċittadini bi dhul baxx. Il-konsumaturi jridu jagħtu l-frigġ l-antika tagħhom, li s-soltu tkun tikkonsma iktar enerġija, sabiex jiksbu l-kreditu halli jkunu jistgħu jakkwistaw waħda ġdida u iktar ekonomika.

3.3.4 Djalogu soċjali settorjali effettiv u kontinwu fil-livell Ewropew flimkien mas-sorveljanza tas-suq u l-infurzar tal-istandards fl-Ewropa kollha huma kruċjali sabiex ikun żgurat li jintilfu inqas impjiegi.

3.4 *Argumenti favur il-konsumatur*

3.4.1 Il-konsumatur irid ikollu l-garanzija ta' prodotti bi pres-tazzjoni ta' kwalità għolja li huma wkoll effiċjenti fl-enerġija u għalhekk l-informazzjoni dwar il-kwalità għandha tkun aċċes-sibbli għall-konsumatur b'mod sempliċi, veru u effettiv.

3.4.2 L-iskema tal-ittikkettar hemm bżonn li tkun wahda iktar dinamika b'sistema li tevolve u li tiġi aġġornata hekk kif ikun hemm innovazzjoni fis-settur. Barra minn hekk, it-tikketti għandhom jirrapportaw b'mod preċiż l-istandards tal-apparat u għalhekk it-testijiet għandhom ikunu iktar stretti u iktar eżatti.

3.4.3 Is-sorveljanza tas-suq hija importanti ħafna fl-Istati Membri kollha sabiex b'hekk ikun żgurat li l-apparat tassew jagħti dak li jwiegħed u li l-konsumaturi jiksbu dak li jkunu ftiehemu dwaru.

3.4.4 Ta' min wieħed jinnota l-possibilità tal-effett negattiv li jista' jkollu x-xiri ta' apparat domestiku ġdid fuq l-ambjent jekk il-konsumatur iżomm l-apparat l-antik flimkien mal-ġdid u b'hekk ikun qed johloq effett "rebound".

3.4.5 L-ahjar promozzjoni ta' apparat domestiku li huwa effiċjenti u effettiv hija t-testijiet tal-konsumaturi indipendenti. Dawn it-testijiet jiżguraw il-kwalità u l-istandards minimi tal-apparat u l-funzjonijiet bażiċi tal-prodott.

3.5 *Argumenti favur l-ambjent*

3.5.1 Il-KESE jagħraf li dan is-settur ukoll jista' jagħti kontri-buzzjoni partikulari sabiex jiġi ppreservat l-ambjent, jitnaqqsu l-emissjonijiet tas-CO₂ u titnaqqas il-bidla fil-klima. F'dan ir-rigward, il-KESE itenni l-pożizzjoni tiegħu espressa fl-opinjoni fuq inizjattiva proprja dwar *Il-Produzzjoni Ekoloġika* ⁽¹⁾, li fiha jenfasizza li hemm opportunità għat-*tkabbir ta' suq favur l-ambjent fis-suq intern u wkoll l-ispeċifiċitajiet relatati mal-ittikkettar u ċ-ċiklu tal-hajja tal-prodotti.*

3.5.2 Skadenza ta' madwar 5 snin għandha tiġi applikata fuq il-prodotti kollha li huma taht l-"istandard tajjeb" sabiex jilhqu l-istandard mixtieq. Fil-fehma tal-Kumitat, pereżempju l-frigġijiet li ma jilhquq limitu speċifiku wara din l-iskadenza m'għandhomx jidhru iktar fis-suq Ewropew. Dan huwa b'konformità mal-pjan ta' azzjoni pprezentat mill-Kummissjoni Ewropea għall-effiċjenza tal-enerġija fl-24 ta' Ottubru 2006 ("Il-prodotti li ma jissodisfawx ir-rekwiżiti minimi miftiehma m'għandhomx jitpoġġew fis-suq"). Dawn il-proposti huma wkoll konformi mad-Direttiva dwar id-Disinn Ekoloġiku u r-Regolament dwar l-Ittikettar Ekoloġiku.

3.5.3 Barra minn hekk, huwa importanti li l-legiżlazzjoni dwar id-disinn ekoloġiku tiġi applikata kemm jista' jkun malajr lill-apparati kbar rilevanti u li l-legiżlazzjoni dwar it-tikketta tal-enerġija tiġi riveduta sabiex jiġu żviluppati prodotti effiċjenti ħafna: dan ikun l-isfond legiżlattiv li jesigi li l-kumpaniji jiproduċu apparat domestiku ta' kwalità għolja u li jservi.

3.5.4 Fir-rigward tal-politika eżistenti tal-UE dwar l-enerġija, u waqt li jitqies li l-mekkanizmu tal-ittikkettar fih innifsu mhux biżżejjed sabiex jissodisfa l-oġġettivi tal-enerġija stabbiliti mill-UE, il-KESE ihegġeg lill-Kummissjoni sabiex tqis strumenti legali ġodda biex jintlahqu dawn l-oġġettivi.

Brussell, 22 ta' Ottubru 2008.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Mario SEPI

⁽¹⁾ Opinjoni tal-KESE (ĠU C 224, 30.8.2008, p. 1), rapporteur is-Sinjura DARMANIN.